

HŘBITOVY

OBČASNÍK
OMNI CIMITERIUM



Březen 2021

OBSAH

MMR

Aktuality Ministerstva pro místní rozvoj

Obce a města

Projekty obnovy a revitalizací

Pasportizace

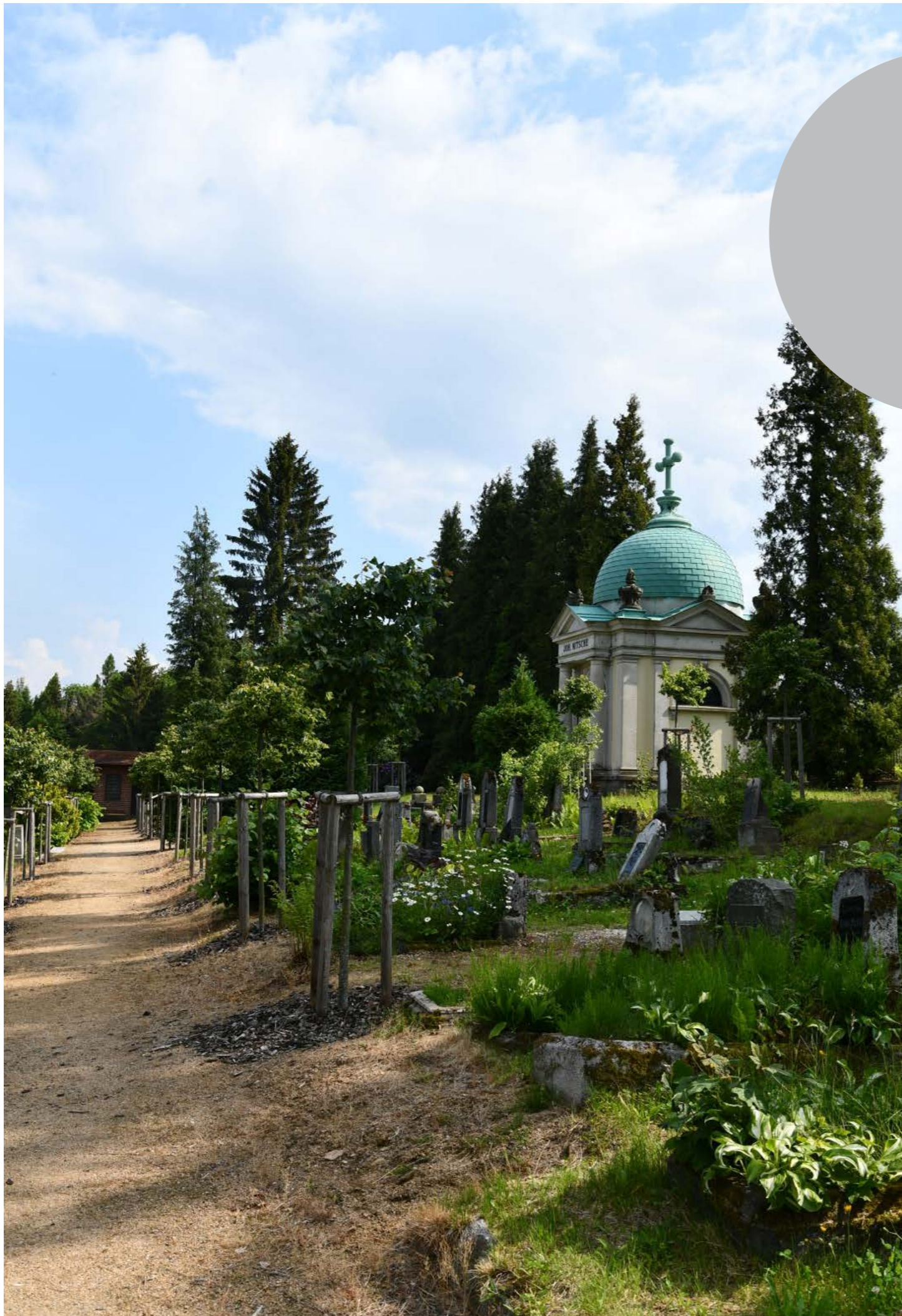
Nástroj pro správu hřbitova

Spolky

Aktivity občanských iniciativ

Židovské hřbitovy

Projekt Bejtolam



Pohřebnictví za nouzového stavu

4

4

Prinášíme přehled opatření, která se týkají oblasti pohřebnictví po čas trvání nouzového stavu ode dne 1. března 2021 do 21. března do 23:59 hodin.

Provoz pohřebních služeb není omezen, stejně tak je dovoleno zpopelňování lidských pozůstatků nebo lidských ostatků, včetně ukládání lidských ostatků do urn.

Pohřbů se může účastnit nejvýše patnáct osob, přičemž za účelem posledního rozloučení se zemřelým je povoleno opustit území okresu (případně území hlavního města Prahy), v němž mají trvalý pobyt nebo bydliště; za bydliště se pro účely tohoto opatření považuje rov-

něž vlastní rekreační objekt, pokud zde osoba pobývá ke dni nabytí účinnosti tohoto opatření a nepřetržitě poté, za podmínky současného pobytu pouze členů jedné domácnosti.

Návštěvu hřbitova je možné uskutečnit v místě, kde pozůstalí mají trvalý pobyt nebo bydliště, a to v době od 05:00 hodin do 20:59 hodin. Další opatření, která platí až do 28. března 2021 do 23:59 hodin, se týkají provozování krematorií. Je zakázáno zpopelnit tělo osoby

zemřelé mimo území České republiky, která není státním občanem České republiky ani nemá trvalý pobyt na území České republiky s výjimkou těla zemřelého, které se ke dni 12. ledna 2021 již nacházelo na území České republiky.

Druhé opatření ukládá provozovat krematorium v maximálním možném rozsahu, přičemž se nepřihlíží k omezujícím limitům provozu stanoveným obcí.

Převzato z webu Ministerstva pro místní rozvoj ČR



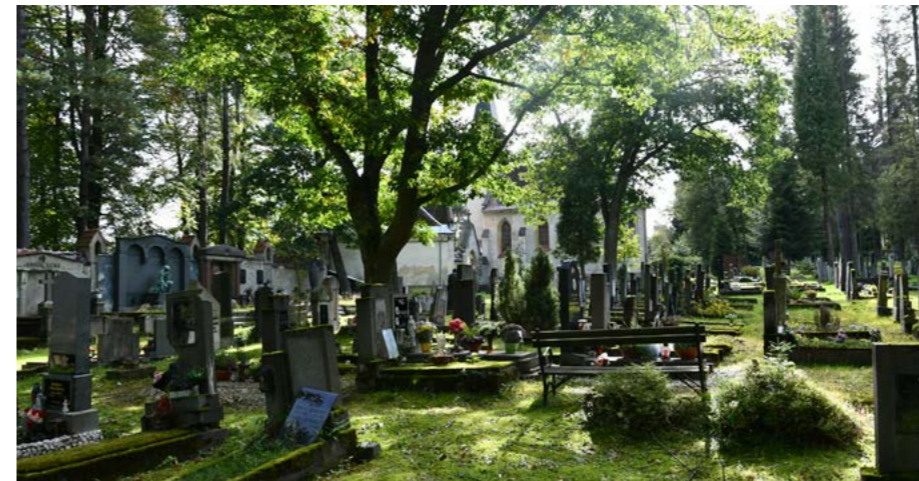
Stát v roli nouzové pohřební služby

Nákup tří polních mobilních márníků pro přechodné uložení těl zemřelých do pohotovostních zásob státu odsouhlasila vláda České republiky. Tím historicky poprvé, minimálně od vzniku České republiky, bude stát schopen pohřbit zemřelou osobu vlastními technickými prostředky bez nutnosti obrátit se na soukromé provozovatele pohřební služby.

Vláda svým usnesením č. 111 ze dne 8. února 2021 zároveň uložila Pavlu Švagrovi, předsedovi Správy státních hmotných rezerv, zabezpečit pořízení velkoobjemových pohřebních návěsů formou veřejné zakázky. Jejich nákup představuje preventivní opatření, jelikož v budoucnu nelze vyloučit další nárůst počtu zemřelých v důsledku nepředvídatelných událostí, ať už v důsledku šíření různých onemocnění

nebo živelních katastrof. Ale nejen to. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru bude kdykoli schopno těmito prostředky zajistit důstojné pohřební služby nebo napomoci hejmanům, aby v rámci krizového řízení kraje mohli zajistit převoz k pohřbení. Díky své mobilitě jsou zařízení schopna zacelit lokální nedostatek v kapacitě chladicích nebo mrazicích míst v postižených regionech. Zvláště v době šíření covidu-19 je velmi důležité, aby jejich vnitřní výbava byla sanitárně vyhovující a zároveň důstojná pro zachování piety u těl zemřelých. Při nemožnosti připojení na elektrickou rozvodnou síť je pohon mrazicí jednotky zálohován integrovaným dieselařegátem pro náhradní dodávku elektřiny k zajištění kontinuálního mražení.

Převzato z webu Ministerstva pro místní rozvoj ČR



Nepatrný majetek

Otázka, kterak naložit s majetkem nepatrným po zůstaviteli v případě, že ho odmítnou vypravitel pohřbu i dědic nabyt, má odpověď. Nejvyšší soud České republiky rozhodl, že náleží Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

Rozhodnutí ve věci nabytí nepatrného majetku bylo publikováno v databázi Nejvyššího soudu České republiky v lednu 2021 pod číslem 24 Cdo 785/2020.

Jde o otázku, která nebyla dosud v praxi dovolacího soudu řešena a která je pro refundaci nákladů sociálních pohřbů naprosto klíčová. Obec v roli vypravitele pohřbu, poté co se z jakéhokoli důvodu rozhodne odmítnout nepatrný majetek po pohřbeném zůstaviteli, podle tohoto rozhodnutí již může legitimně požádat Ministerstvo pro místní rozvoj o refundaci. Obec se nemusí obávat, že řízení o pozůstalosti bude ukončeno soudně nařízenou likvidací nepatrného majetku a Ministerstvo pro místní rozvoj tudíž její žádost bude muset odmítnout.

Podnětem bylo dovolání České republiky – Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových proti rozhodnutí jednoho z krajských soudů. K dovolací námitce, že zastavení pozůstalostního řízení je podle zákona možné pouze při vydání nepatrného majetku vypraviteli pohřbu, odvolací soud uvedl, že: „... to bude vždy stát, kdo nabude uvedený majetek nepatrné hodnoty.“

Bylo by neekonomické uvedené řízení o pozůstalosti nadále vést, když se o pozůstalost nejedná (nepatrný majetek není pozůstalost). V dané věci se proto analogicky postupuje jako v situaci předpokládané ust. § 154 zák. č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.

Převzato z webu Ministerstva pro místní rozvoj ČR



Nepatrný majetek patří státu, nikoli dědicům



jednoduchý nástroj
pro správu hřbitova

HŘBITOV ONLINE

Hřbitov online je efektivní řešení pro moderní a přehlednou správu hřbitovů určený pro města, obce a správce pohřebišť.

- pohřbené osoby, hroby, hrobky, kolumbária
- smlouvy, termíny, poplatky
- fotografie hrobů
- inteligentní mapa
- snadné ovládání na PC i v mobilu

Pohřebné jako poděkování

Obec Dívčí Hrad na Bruntálsku proplácí pozůstalým náklady vynaložené na pohřbení zesnulých, kteří trvale žili na jejím území.

Proplácením nákladů na pohřbení vyjadřuje obec se zhruba třemi stovkami obyvatel díky všem svým občanům, kteří zde měli v době úmrtí trvalé bydliště. Jiné podmínky tu pro získání pohřebního nekladou. Tímto vstřícným krokem se obec snaží pozůstalým alespoň částečně ulehčit bolestné chvíle spojené s odchodem blízkého člověka a proces truchlení. Zároveň tím vyjadřuje úctu zesnulým, kteří ve vsi v těsném sousedství polských hranic měli svůj domov a byli součástí tamní komunity.



Převzato z webu Ministerstva pro místní rozvoj ČR



Foto 1: Příbenice

Foto 2: Ohníč

Foto 3: Staré Křečany

Foto 4: Očihovec

Pasportizace hřbitovů

Hřbitovy jako svědkové dějin, jako místo pro živé i mrtvé

Naší snahou a smyslem naší činnosti a služeb je vrátit důstojnou podobu opuštěným nebo zničeným hřbitovům, pomoci vlastníkům a správcům s jejich obnovou nebo údržbou. Péče o hřbitovy dnes zahrnuje poměrně rozsáhlou agendu, s jejíž realizací můžeme pomoci.

Hřbitovy v dnešním světě jsou nedílnou součástí historického a kulturního dědictví každé země. Jsou to místa kolektivní paměti společnosti, místa, kde mohou lidé vzpomínat na minulost. Místa, která představují způsob života společnosti a její vztah k hodnotám, které zanechaly předchozí generace. Jsou prostorem, kde se setkává minulost a přítomnost, místem, kde doslova kráčí dějiny a kde se zastavily. Hřbitovy nejsou jen místem, kde leží mrtví. Je to místo pro vzpomínky, emoce, prostor ticha a klidu. Jsou to místa, kde každý jednou byl a je pravděpodobné, že se tam také jednou uloží.



Omni Cimiterium z.s.

Naše služby:

Pasportizace hřbitova

Projektové a dotační poradenství v oblasti hřbitovních areálů

Návrhy na revitalizaci hřbitova

Údržba a správa hřbitovních areálů

Kontakt:

Email: info@omnicim.cz

Web: www.omnicim.cz

Tel: +420 739 385 928

Pasport hřbitova je základním nástrojem správce hřbitova pro efektivní správu hřbitova.

Hrobka rodiny Porsche



Hrobka rodiny Porsche | Foto: Josef Jeništa

**Ruší hrobku
slavné rodiny
Porsche
nechceme,
mírní debatu
starosta
Vratislavic**

Patřili mezi nejvýznamnější osobnosti. Továrna Ignaze Ginzkeyho vyvážela koberce do celého světa, do rodiny Porsche se narodil pozdější slavný automobilový konstruktér. Hrobky obou rodů však v Liberci-Vratislavicích nad Nisou nemají známé majitele. Výzva radnice k jejich nalezení vyvolala obavy, že se radnice chystá oba hroby odstranit.

Vratislavice, kde se slavný konstruktér Ferdinand Porsche narodil a kde strávil prvních 18 let svého života, zveřejnily na své úřední desce výzvu, aby se přihlásili majitelé Porscheho hrobky. Ti jsou v současné chvíli neznámi a podle zákona tak lze užívací právo těchto hrobek považovat za zaniklé.

Krok radnice ihned rozvířil debatu, zda se Vratislavice nechystají hrobky svých dvou nejznámějších rodáků zrušit. „Pokud si náhodou potomci rodu Porsche nepřečtou vratislavickou úřední desku a nepřihlásí se o hrob s příslušnými doklady, přijdou tak Vratislavice o oblíbené poutní místo automobilových nadšenců,“ upozorňoval například Josef Jeništa na facebookové stránce Stalo se nad Nisou.

Vzniklé emoce ale koriguje starosta Vratislavic Lukáš Pohanka. „Před třemi lety jsme od Liberce získali do správy náš hřbitov, nedostali jsme k němu ale žádnou dokumentaci. Právě proto jsme vyvěsili na stránky obce tuto výzvu. Chceme pouze zjistit majitele, popřípadě dostat hrobky podle zákona do vlastnictví státu,“ říká Pohanka.

Vedení Vratislavic by naopak rádo hrobky rodin Porsche i Ginzkey zachovalo a opravilo. „O hrobku rodiny Porsche má předběžný zájem i společnost Škoda Auto, rádi bychom obě pietní místa na našem hřbitově opravili,“ upřesňuje starosta a dodává, že kromě opraveného rodného domu Ferdinanda Porscheho je právě hřbitov další oblíbenou zastávkou turistů.

Ve Vratislavicích připomíná slavného rodáka zmíněný rodný dům, který Škoda Auto přestavěla na muzeum. Objekt prošel výraznou přestavbou v roce 2016, která jej měla vrátit do podoby v době narození konstruktéra. Muzeum má tři expozice, které přibližují nejen život a dílo slavného rodáka, ale také počátky automobilového inženýrství obecně.

Aktualne.cz, Pavel Mazanec, 2.3.2021





Foto Dan Materna, Mafra

Pražské hřbitovy povede staronový ředitel

zpřetrhávání klientelistických vazeb na hřbitovech.

Město tehdy řízením hřbitovů dočasně pověřilo Červeného ředitele technického úseku Karla Koblihu. Na slíbené nové výběrové řízení nikdy nedošlo. Do toho současného se Kobliha přihlásil, komise ho však vyřadila.

„Červený v minulosti prokázal vysokou úroveň odborných znalostí v oblasti pohřebnictví, stejně tak i své manažerské dovednosti. Řada projektů, na kterých se v minulosti jako bývalý ředitel podílel, funguje dodnes a dosahuje celopražského významu,“ uvádí magistrátní dokument k jeho současnému jmenování. Ostatně, když Červeného město odvolalo, na jeho podporu se postavili zástupci Národního památkového úřadu, Klubu Za starou Prahu nebo Spolku pro záchranu Malostranského hřbitova.

Právě ten byl za Červeného opraven. Staronový ředitel se zasloužil například také o dostavbu hřbitova v Hostivaři nebo digitalizaci hřbitovů. Zavedl také adopci významných hrobů. „SPH vnímám jako i jako paměťovou instituci pečující o výjimečné hmotné i nehmotné hodnoty,“ líčí staronový ředitel.



Do jedné řeky se dvakrát nevstupuje, na hřbitovy ale ano. Novým ředitelem Správy pražských hřbitovů (SPH) se stane jejich někdejší šéf Martin Červený. Toho odvolala minulá rada z podivných důvodů. Teď se oceňovaný ředitel vrací.

Pražský magistrát vypsál na ředitele SPH výběrové řízení. Někdejší ředitel se do něj přihlásil. A uspěl. V pondělí jeho jmenování potvrdila rada hlavního města. Nastoupit by měl prvního března. „Na SPH nastupuji s ambicí kultivovat pohřebnictví. Mimo jiné na-

bídkou nových, individualizovaných služeb. Chci navázat třeba na projekt Les vzpomínek a vytvořit další prostor pro smysluplné rituály posledního rozloučení, které spoluvytvářejí sami pozůstalí,“ řekl webu Lidovky.cz Červený s tím, že by rád pokračoval i v kultivaci hřbitovů s ohledem na jedinečnou atmosféru každého z nich.

Červeného odvolala v lednu 2017 tehdejší vládnoucí koalice ANO, ČSSD a Trojkoalice. Někdejší ředitel přitom například přesoutěžil zakázku na svoz odpadu a ušetřil tak sedm milionů

ročně. Správa pražských hřbitovů za Červeného rok od roku lépe hospodařila. Měla nejvyšší výnosy z pronájmu pohřbívacích míst. Výše dotace, kterou do své příspěvkové organizace muselo posílat hlavní město, se tak snižovala.

Přesto měli někdejší radní pocit, že hřbitovy nejsou vedeny dobře. Přišlo několik kontrol a auditů, následně auditů auditů. Kontroloval samotný magistrát i externí firma. Ukázaly se drobnosti. I tak radní za ČSSD trvaly na jeho odvolání. Červený poukazoval na to, že důvodem mohlo být postupné

Chce kultivovat pohřebnictví a nabízet nové služby

Jak zachránit ztracené židovské náhrobky

Jak by se vám chodilo po náhrobních kamenech? Špatně? Možná po nich chodíte, aniž byste to věděli. Židovské hřbitovy totiž ve velkém ničili nacisté i komunisté. Náhrobky používali nejrůznějším způsobem, některé dokonce rozřezali třeba právě na dlažbu. Tyto nečekané stopy zmizelých hřbitovů v českých zemích zachraňuje iniciativa Bejt Olam, hebrejsky Dům věčnosti. Ztracené náhrobky vyhledává a vrací na původní místa. Tomáše Jelínka, který Bejt Olam založil, se ptala Anna Jurečková.

„Jde o projekt, který se snaží jít proti historii. Snaží se jít vlastně proti těm totalitám. Totalitě nacistické a totalitě komuni-

stické. A zachránit kus židovské historie, která měla jednu provzdu zmizet,“ říká Tomáš Jelínek.

„Vznikl v roce 2018, kdy jsme začali s prvním nálezem, který nám věnoval herec Saša Rašilov, jehož rodina zachránila náhrobek ze hřbitova na Vodňanech. Byl vlastně prvním dárce. A od té doby jsme využili toho, že řada osobností z různých důvodů a pohnutek takové kameny zachraňovala,“ doplňuje Jelínek.

Dobrovolníci z Bejt Olam spoléhají hlavně na spolupráci s veřejností. Cenné historické náhrobky můžete najít v podstatě



kdekoliv: „Lidé mají možnost nahlásit nález skrze webové stránky, kde je formulář. Samozřejmě mohou zavolat na nejbližší židovskou obec, případně někteří lidé kontaktují správce židovských hřbitovů a ti pak kontaktují společnost Matanu. Je to vlastně celá řada cest a nakonec každá tak nějak skončí u té úzké skupiny lidí, která se tomuto projektu věnuje,“ uzavírá Jelínek.

Během dvou let působení dobrovolníci dokázali identifikovat a navrátit na původní hřbitov nebo umístit do meziskladu přes dvacet náhrobních kamenů.

Více informací k projektu Bejt Olam www.bejtolam.cz



Nadšenci obnovují
starý hřbitov
v Kamenickém
Šenově. Kraj pomohl
statisíci korun



Obnova hřbitova v Kamenickém Šenově



Statisíci korun už přispěl Liberecký kraj na obnovu starého farního hřbitova v Kamenickém Šenově, o který se už patnáct let starají členové spolku Sonow, který se věnuje restaurování náhrobků a hřbitovní zdi. Výše částky, kterou kraj věnoval, činí 620 tisíc korun; jen letos to bylo 60 tisíc na záchranu hrobky Jakoba Kromera.



Fotografie jsou pouze
ilustrační

„Staré hřbitovy jsou nejen nádherným dokladem historie v obcích a městech, ale často také zajímavou ukázkou kamenického a sochařského mistrovství. O toto dědictví je potřeba pečovat a chránit jej. Uvědomujeme si to, a proto Liberecký kraj na záchranu hřbitova v Kamenickém Šenově přispívá,“ uvedla Květa Vinklátová, radní pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Náhrobek Jakoba Kromera je pískovcový. Spodek, zdobený dvěma hladkými sloupy s korintskými hlavicemi, stojí na hladkém podstavci. Je na něm vyobrazena alegorie smrti v reliéfu, znázorňující dva k sobě se klonící a vrcholky se dotýkající stromy.

Západ slunce zobrazený vlevo dole symbolizuje zánik života, zatímco duše v podobě motýlka stoupá k nebi. Horní část nese pískovcovou desku s bezbarvým vytesaným nápisem.

Stav hrobky je velice špatný, proto byl náhrobek převezzen k očištění plastiky a rekonstrukci nápisů do restaurátorské dílny a na místě se opravuje hřbitovní zeď, aby se mohl po své opravě vrátit zpět. Na projektu se podílí němečtí partneři z Rheinbachu a Českoněmecký fond budoucnosti.

Starý hřbitov byl šenovským pohřebišťem nejpozději od počátku 16. století. Nacházel se tu dřevěný kostelík, který nahradil v roce 1718 barokní chrám sv. Jana Křtitele. Kolem roku 1820 byla jižní část hřbitova zrušena a uvolnila tak průchod kolem západního průčelí kostela. V té době vznikla branka s kamennými sloupy s vázami, kterou se na hřbitov vchází dodnes.

Roku 1883 byl poblíž otevřen nový hřbitov a od té doby je na Starém hřbitově zakázáno pohřbívat. V roce 1910 byla jeho plocha zplanýrována a zůstaly jen nejcennější náhrobky bohatých podnikatelů stojící při hřbitovní zdi a severní stěně kostela. V roce 1935 bylo registrováno 84 náhrobků.

Stav Starého hřbitova už byl v té době neutěšený a nezlepšil se ani po odsunu německého obyvatelstva. Obnova fasády kostela, provedená v 80. letech 20. stol., přinesla jen další ztrátu cca 30 náhrobků při zdi kostela. Do dnešních dnů se jich zachovalo 50 a jejich stav není většinou dobrý.

Náhrobky na Starém hřbitově se dochovaly rokokové, klasicistní, neoklasicistní, neogotické a jeden ve stylu biedermeieru. Doba jejich vzniku je vymezena lety 1767 až 1883.

Naseveru.net, 18.9.2020

Hřbitovy
občasník 1/2021
Praha, březen 2021
Redakce Barbora Větrovská
Fotografie Omni Cimiterium z.s.
Grafické zpracování Barbora Větrovská

Omni Cimiterium z.s.
Londýnská 254/7
120 00 Praha 2 Vinohrady
info@omnicim.cz

